

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 9-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09021**

Områdesnamn: **MILLUMTRÄSK**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 7J SV och NV, Mittpunkt: 7J 1d 42

Areal: 23 ha land

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Kust- och havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

myrkomplex	topogent kärr	flora
------------	---------------	-------

Värdeomdöme:

Millumträsk hyser en av världens största populationer av den lilla orkidén gulyxne. Millumträsk är en liten del av den dikade och kanaliserade Elinghemsmyr. Millumträsk har undgått att förstöras av markavvattning.

Huvudkriterier:

- C. En av landets allra största förekomster av den rödlistade orkidén gulyxne.
- D. Millumträsk hyser många växter som är sällsynta på Gotland eller i hela landet.

Stödkriterier: raritet.

Förutsättningar för bevarande: Att området inte utsätts för ytterligare hydrologiska störningar. Området påverkas negativt av utdikning. Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena.

Säkerställande: Klass 1-område i Länsstyrelsens botaniska inventering 1984.

Millumträsk är av regeringen föreslaget Natura2000-område.

Områdets huvuddrag: Millumträsk utgör en relativt opåverkad del av den utdikade Ellinghems myr. Fastigheten Bryor 4:12 består av själva Millumträsk med omgivande skog. Här har påträffats en lång rad för Gotland eller för hela landet mycket sällsynta växter. Träskytan är sommartid helt uttorkad och består i sin centrala del av bleke. Denna jämte den omgivande, icke trädbevuxna marken sluttar svagt

mot VSV. På blekeytan förmår endast få växter att leva, främst ärtstarr, grönstarr och tagelsäv. Utanför blekeytan finns en mer eller mindre sluten vegetation av källkärrväxter med axag, majviva, storsilesår och tätört. Särskilt anmärkningsvärd är den rika förekomsten av myggnycklar (gulyxne). Ca 1 000 blommande skott har påträffats, vilket gör lokalen till den tveklöst rikaste av de cirka 20 som ännu finns kvar på Gotland. I övriga landet finns myggnycklar främst i Skåne, Uppland och på Öland och hotas på många håll. Av mindre källkärrsbundna arter i denna miljö må nämnas blåtåtel, vass, slätterblomma och knappag. I de små rännilar som uppstår under vinterhalvårets rikare vattenföring växer brunögontröst, en för Gotland unik form som är känd från ett fyrtiotal av öns källkärr.

Den trädlösa myrvidden omges på alla sidor av skog. I N och NO domineras skogen av tall, medan det i S och V finns rikare inslag av björk, sälg och brakved. Märkligt är att skogen öster och sydost om det kalkrika källkärret hyser flera kalkskyende och för Gotland mycket sällsynta växter. I två större bestånd växer här odon som möjligen endast finns på något ställe till på ön. Spridd i skogen och på myrkanten finns ullsäv som har omkring fyra andra gotländska lokaler. Vidare finns ett litet bestånd av lopplummer, som har rikare bestånd omedelbart nordväst och öster om den aktuella fastigheten. Arten har bara ett fåtal kända förekomster på Gotland.

Slutligen finns i anslutning till odonförekomsten också kråkbär, som har få lokaler på Gotland.

Anmärkning: VMI-ID: 7J1D03

Referenser:

- Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Botanisk inventering*.
Martinsson, M., 1997: *Våtmarker på Gotland*. –Länsstyrelsen i Gotlands län.
Naturvårdsverket, 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*.